

رمان‌های پلیسی و معمایی یکی از پرفروش‌ترین گونه‌های آثار داستانی است

تعقیب و گریز کلمات

داستان‌های پلیسی و معمایی یکی از ژانرها و گونه‌های جذاب و پرمخاطب در میان علاقه‌مندان به داستان و رمان است و آثاری که در این زمینه نوشته می‌شوند نیز همواره پرفروش بوده‌اند. باز کردن گره‌ها و کنار زدن ابهامات داستان از جذابیت‌هایی است که هرکسی را می‌تواند به این گونه از داستان‌ها جذب کند. حتی بسیاری از کسانی که شیفته خواندن شده‌اند نیز در ابتدای مسیر با خواندن داستان‌های معمایی و پلیسی آغاز کرده و در ادامه به خواندن جذب شده‌اند. از این حیث می‌توان این گونه از داستان‌ها را به‌عنوان پرمخاطب‌ترین داستان‌های جهان برشمرد که توانسته است مخاطبان بسیاری را به خود جذب و نویسنده‌های این ژانر را تبدیل به نویسنده‌های پرفروش و پرمخاطب کند. مخاطب نوجوان با این آثار می‌تواند پا به دنیای داستان‌ها و کتاب‌ها بگذارد. این کارکردی است که اغلب روی آن اتفاق نظر دارند و معتقدند مخاطب نوجوان به دلیل ظرفیت‌های ذهنی و علاقه‌اش به رمزگشایی از اتفاقات پیرامون به این قبیل داستان‌ها راحت‌تر جذب می‌شود؛ به همین دلیل این گونه داستان‌ها می‌تواند برای علاقه‌مند کردن نوجوانان به مطالعه گزینه خوب و مناسبی باشد.

آثاری که ویژگی‌های مختلفی دارد و اشتراکاتی با انواع ادبی دیگر دارد و همین علت باعث شده نتوان خطوط روشنی بین داستان‌های معمایی، جنایی یا پلیسی با آثاری مانند داستان‌های وحشت یا داستان‌های اتاق بسته و... ترسیم کرد؛ ممکن است در دسته‌بندی این آثار ببینیم که یک اثر هم در دسته آثار معمایی و جنایی قرار گرفته و هم در گونه آثار وحشت، تریلر و... که این نشان می‌دهد هنوز جمع‌بندی دقیق و روشنی برای دسته‌بندی این آثار وجود ندارد و هرکسی از نگاه خود به تقسیم‌بندی این آثار دست می‌زند. با این وصف آنچه روشن است اهمیت این گونه آثار در میان آثار ادبی است. آثاری که در میان مخاطبان فارسی‌زبان طرفدار دارد، ولی قفسه تولیدات ایرانی در این زمینه کم‌رنگ و خالی است. در این گزارش مروری سریع بر برخی از مهم‌ترین و احیاناً پرفروش‌های این گونه داشته‌ایم که البته در میان آثار خارجی شاهد تنوع هستیم که در آن بین دست به انتخاب زده‌ایم.

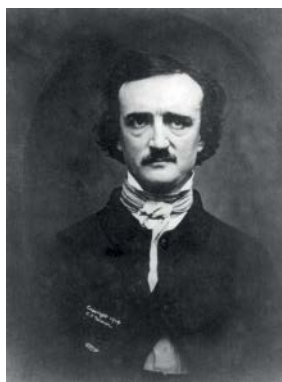
یونس فردوس

روزنامه‌نگار

رازآلود آمریکایی

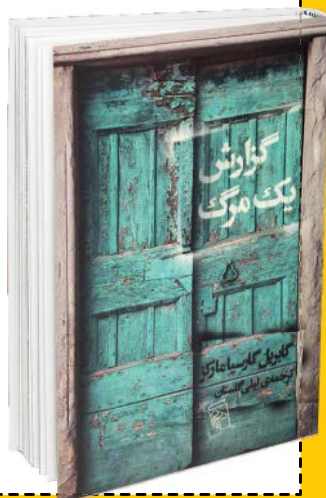
ادگار آلن پو، نویسنده آمریکایی هم از آن نویسنده‌هایی است که آثارش آمیخته به مایه‌های راز و ترس است. داستان‌های پو به خاطر رازآلود و ترسناک بودن مشهور شده‌اند. پو از اولین نویسندگان داستان کوتاه آمریکایی به حساب می‌آید و از او به عنوان مبدع داستان‌های کارآگاهی نیز یاد می‌شود. همچنین از نخستین افرادی بود که از ژانر علمی - تخیلی استفاده کرد. او

از برجسته‌ترین نویسندگان رمزنگار بوده که بسیاری از نویسندگان مشهور از او تبعیت کرده‌اند تا جایی که نویسندگان رازآلود آمریکایی هر ساله جایزه ادگار را به بهترین داستان رازآلود اعطا می‌کنند. پو را مبدع این گونه داستانی می‌دانند هرچند دیگرانی نیز همزمان یا قبل از او در این عرصه قلم زده‌اند. موضوعات هولناک و مهیب از جمله درونمایه‌های آثار داستانی پو است که بسیاری مانند فاکتر، ملویل، داستایفسکی، بورخس، هاکسلی و دیگران از او الهام گرفته‌اند.

جنایی نویسی آقای گابو

معمایی و پلیسی نویسی به قدری مهم است که وقتی آثار نوشته شده را مرور می‌کنیم با نام‌های بزرگی روبه‌رو می‌شویم. گابریل گارسیا مارکز یکی از نویسندگان صاحب‌سبک و مشهور است که در این زمینه داستان نوشته است. «گزارش یک مرگ» از آن رمان‌هایی است که یک داستان جنایی و معمایی را روایت می‌کند و گزارش یک قتل را برای خواننده بازگو می‌کند. قدرت داستان نویسی مارکز در این اثر توانایی‌اش در قصه‌پردازی و علاوه بر آن تسلطش بر گونه‌های مختلف را به خواننده نشان می‌دهد. این رمان ماجرای یک قتل و مرگ مشکوک را بررسی می‌کند و جزئیاتی را به خواننده نشان می‌دهد، در نگاه اول که از نمای دور نگاه می‌کنیم به چشم نمی‌آیند، ولی مارکز دست خواننده را می‌گیرد و قدم به قدم به ماجرا نزدیک می‌کند. این نویسنده برنده نوبل ادبیات که آثاری مانند «صد سال تنهایی» از او جمله مشاهیر ادبیات داستانی است در این رمان تسلطش بر نوشتن در این ژانر را به خواننده نشان می‌دهد.

کارآگاه و دستیارش

همین که نام آثار پلیسی بیاید بی‌درنگ اغلب نام کارآگاهان مشهور جهان داستان به ذهن می‌آید. شرلوک هولمز یکی از این کارآگاهان مشهور جهان ادبیات است که در سراسر جهان شناخته شده و محبوب است. ریزبینی‌های شرلوک هولمز در باز کردن گره پرونده‌های دشوار و همچنین همراهی دکتر واتسون دستیارش

زبان‌زد خاص و عام است. این شخصیت محبوب را نویسنده و البته پزشک اسکاتلندی آرتور کانن دوئل خلق کرده که در ابتدا هیچ ناشری حاضر به انتشار داستان‌های او نمی‌شد، ولی پس از مرگ هولمز بسیاری درخواست کردند که نویسنده دوباره او را زنده کند و داستان‌هایش را ادامه دهد. شرلوک هولمز نام یک کارآگاه خصوصی خیالی است که متولد یورکشایر انگلستان است و در اواخر قرن ۱۹ و آغاز قرن ۲۰ فعالیت می‌کرده است. هولمز با معرفی خود به عنوان «کارآگاه مشاور» در داستان‌ها و مهارت‌های ویژه خود از جمله مشاهده دقیق، علم پزشکی قانونی و استدلال منطقی مشهور است. شخصیت داستانی او نخستین بار در سال ۱۸۸۷ میلادی ساخته و پرداخته شد و در نهایت چهار رمان و ۵۶ داستان کوتاه از شرلوک هولمز باقی مانده که برخی از آنها به زبان فارسی ترجمه شده است. گرچه شرلوک هولمز اولین کارآگاه تخیلی نیست، اما بهترین آنهاست و در کتاب رکوردهای جهانی گینس به عنوان «شناخته شده‌ترین شخصیت خیالی» در تاریخ ثبت شده است. محبوبیت و شهرت هولمز به گونه‌ای است که بسیاری تصور می‌کنند او خیالی نیست، بلکه فردی واقعی است. از این شخصیت و قصه‌هایش اقتباس‌های سینمایی زیادی ساخته شده و حتی برخی از نویسندگان با الهام گرفتن از این شخصیت دنباله‌هایی برای وی نوشته‌اند.

